

Le temps guérit toutes les blessures... De tijd heelt alle wonden. Hoe vaak had Isabelle dat al niet gehoord? Veel te vaak. De laatste keer was vijf minuten geleden. Alain zei het, de commandant van de vrijwillige brandweer. Hij kwam toevallig langs het Café des Arts, waar zij net zat te ontbijten, had haar zien zitten en blijkbaar gedacht dat hij haar moest troosten. Waarom eigenlijk? Zag ze eruit alsof ze dat nodig had? Echt niet. Hoe ze zich voelde kon je zelden aan haar zien, of het nou goed ging of slecht.

Isabelle doopte in gedachten verzonken een brioche in haar café au lait. Inderdaad ja, ze voelde zich vandaag best goed. Haar haar was nog nat van het douchen. En als ze zich haar beeltenis in de badkamerspiegel correct herinnerde, was ze gebruind door de zon – alsof ze op vakantie was.

Natuurlijk wist ze wel waarop de chef van de *pompiers volontaires* had gedoeld: de dood van burgemeester Thierry Blès. De moord op zijn persoon was weliswaar al een tijdje geleden, maar hij was nog alomtegenwoordig. Isabelle dacht vaak aan hem. Ze hadden het goed met elkaar kunnen vinden.

Le temps guérit toutes les blessures... Isabelle bedacht dat Alain misschien niet op haar in het bijzonder doelde, maar ook op zichzelf en de andere inwoners van Fragolin. De dood van de burgemeester had diepe wonden geslagen en een grote leemte achtergelaten. Maar na de eerste schok was Fragolin in elk geval tegenover de buitenwereld weer teruggekeerd naar

de normale gang van zaken. Het plaatsje in het Provençaalse achterland van de bruisende Côte d'Azur had zijn ontspannen levensritme weergevonden. Blijkbaar klopte het dus dat de tijd alle wonden heelde.

Isabelle schudde licht haar hoofd. Zij wist wel beter, ze wist alles van verwondingen. In de loop van haar leven had ze er al veel opgelopen. Ze 'heelden' nooit helemaal. Er bleven altijd littekens achter en soms waren die moeilijk te verbergen, zoals het litteken op haar slaap dat door een bomscherf was veroorzaakt. Andere bleven wel onzichtbaar, zoals die op de ziel. Maar ze waren er wel degelijk.

Toch had Alain op een bepaalde manier wel gelijk. Natuurlijk hielp de tijd je dingen achter je te laten, vooral als je niet voortdurend achteromkeek en als je jezelf voorhield wat Thierry zo vaak tegen haar gezegd had: geniet van het moment. *Vivre le moment présent!* Het leven was kort en je wist nooit wat de dag van morgen zou brengen. Goddank had hij zijn eigen raad ter harte genomen wanneer het maar kon. Nu zou het daar te laat voor zijn.

Ze stond op en ging op weg naar het gemeentehuis waar haar bescheiden commissariaat was ondergebracht, al had ze daar eigenlijk niets te doen. Ze had de moordenaar van Thierry voor de rechter gebracht en een nieuw zaak was er niet. Ze was van plan later op de dag naar haar lievelingsstrandje te rijden. Onderweg kon ze misschien ergens een rondje joggen door de lavendelvelden, voor ze in zee sprong om af te koelen. *On verra*, dacht ze. Ze zou wel zien.

Jacobert Apollinaire Eustache had de rang van *sous-brigadier* bij de Police Nationale. Dat leek heel wat, maar het was lager dan een *lieutenant*; anderzijds was het weer hoger dan een *adjoint de sécurité*. Het kon Apollinaire zelf hoe dan ook niet schelen. Voor hem telde alleen dat hij Madame le Commissaires belangrijkste medewerker was. Om precies te zijn was hij ook de enige. En daar was hij trots op.

Isabelle twijfelde er niet aan dat Apollinaire in het commis-

sariaat het fort bewaakte. Hij was een man die hechtte aan discipline. Ook in ledigheid lette hij op structuur en orde. Zijn enige uitspatting bestond uit de gril dat hij sokken van verschillende kleur bij zijn uniform droeg. Af en toe combineerde hij zelfs kniekousen met sokken. Hoewel je het niet meteen zag, was het een uiting van bijzondere dapperheid. Zijn sokken druisten hoe dan ook in tegen de dienstvoorschriften.

Daarenboven hield Apollinaire er nog een veelvoud aan grillen op na, iets wat hij – aangezien hij die niet als zodanig beschouwde – meteen zou ontkennen. Hij had bijvoorbeeld een hekel aan computers en verafschuwde al het digitale. Tegelijkertijd beschikte hij over geniale vaardigheden als het erom ging een programma te hacken of door een firewall te breken. Een tegenstrijdigheid die hij verklaarde met zijn fascinatie voor het kwaad. Bovendien moest je je vijanden kennen om ze met hun eigen wapens te verslaan. Dat zou een oude regel van de samoerai zijn.

Isabelle was gesteld op zijn eigenaardigheden. Meestal dan. Af en toe kreeg ze het er ook van op haar heupen, en in extreme gevallen vreesde ze voor zijn leven. Of dat van haar. Als hij met een doorgeladen pistool over een kleed struikelde, bijvoorbeeld.

Toen ze het commissariaat binnenkwam, trof ze daar Apollinaire aan zijn bureau. Ze had het niet gek gevonden als hij, met afgezakke broekspijpen, op zijn hoofd had gestaan. Af en toe deed hij dat om de doorbloeding van zijn hersenen te bevorderen. Maar vandaag zat hij heel ordelijk de regionale krant te lezen.

‘Bonjour, Apollinaire,’ zei Isabelle.

‘*Je vous salue, madame,*’ antwoordde hij overdreven formeel.

‘*Vous allez bien?*’ ging ze verder.

‘Of het goed met me gaat... Ja, natuurlijk, maar ik maak me grote zorgen.’

Isabelle had de keus. Of ze ging niet op zijn reactie in, dan zou hij misschien niet verder praten. Of ze vroeg hem ernaar.

‘Staat er iets verontrustends in de *Var-Matin*?’

‘U slaat de spijker op de kop. Ik volg die idioterie al een tijdje, maar nu komt die onherroepelijk dichterbij.’ Hij wees naar de vensterbank, waar een door hem vol toewijding verzorgde cactus stond. ‘Ik maak me zorgen om zijn soortgenoten,’ ging hij verder. ‘Alleen onze *Pilosocereus chrysostele* mag zich betrekkelijk veilig wanen. Hij staat onder politiebescherming, zeg maar.’

Isabelle keek hem glimlachend aan. ‘Wil je me nog iets duidelijk maken of zal ik het betreffende artikel zelf even lezen?’

‘Met permissie, ik wil er even over uitweiden. Zoals u weet horen cacteeën tot de succulenten...’

‘Geen lezing over plantkunde, alsjeblieft.’

‘Het woord stamt uit het Latijn. *Succulentus* slaat op het opgeslagen sap...’

Isabelle schraapte verwijtend haar keel.

‘O, neem me niet kwalijk. Onderzoekstechnisch doet het er natuurlijk ook niet toe.’

Onderzoekstechnisch? Nu werd ze toch nieuwsgierig.

‘Succulenten in het algemeen en cacteeën in het bijzonder,’ ging hij verder, ‘mogen zich thans verheugen in een grote populariteit. Vooral in Azië. In Korea heeft men het zelfs over een cacteeënverslaving. Jammer alleen dat ze daar nauwelijks groeien. Dus worden succulenten in bijvoorbeeld Californië of Arizona clandestien uitgegraven en naar het buitenland gesmokkeld. Zeldzame exemplaren brengen in Azië hoge prijzen op. Dat is al langer bekend. Maar nu heeft die idioterie ook de Provence en de Côte d’Azur bereikt. Werkelijk ongelooflijk.’ Opgewonden wees hij naar de krant die voor hem lag. ‘Hier staat dat vorige week in de botanische tuin van Èze nog waardevolle cacteeën zijn uitgegraven en gestolen. En gisteren was het Domaine du Rayol in Canadel-sur-Mer het doelwit. Waar eerst zeldzame succulenten stonden, vonden de tuinlieden vanmorgen alleen nog lelijke kuilen in de grond.’

De ontsteltenis was Apollinaire aan te zien.

‘Ik ben diep geschokt,’ zei Isabelle. Maar dat ze besmuikt glimlachte, viel hem niet op.

‘Wilt u zeggen dat we ambtshalve onze collega’s bij hun onderzoek zouden moeten helpen?’

Nu draaft hij toch echt door, dacht Isabelle. Gewoonlijk hadden ze te maken met geweldsmisdrijven, met moord en doodslag. Toen ze als bijzondere eenheid werden opgericht, waren ze in het hele departement Var actief en kregen ze assistentie van de politiemacht in Toulon. Meestal ontvingen ze hun opdrachten van het hoogste niveau in Parijs. Als de Police Nationale zich opeens bemoeide met de diefstal van een paar cactussen, zou de met het onderzoek belaste gendarmerie zich doodlachen. Helemaal als het ging om het bedenkelijke commissariaat in Fragolin, dat bijzondere bevoegdheden was toegekend. Al wist niemand precies waarom.

‘Geen sprake van,’ zei ze meteen. ‘Spaar je krachten liever voor onze volgende zaak.’

Apollinaire sperde zijn ogen open. ‘Onze volgende zaak? Is die er dan al?’

Isabelle schudde haar hoofd. ‘Nee, maar de ervaring leert dat die sneller voor de deur staat dan je denkt. Dat was tot nu toe altijd zo.’

Apollinaire keek teleurgesteld, maar monterde al snel op.

‘Maar vanmiddag zou ik wel de tijd hebben, niet?’ vroeg hij. ‘Waarvoor?’

‘Ik zou een halve dag vrij kunnen nemen en naar Canadel kunnen rijden. Zo ver is dat niet.’

‘Ja, natuurlijk, ga je gang. In je eigen tijd kun je doen wat je wilt. Maar niet in uniform en in je eigen zcv. En je bemoeit je niet met het onderzoek. Is dat duidelijk?’

‘Nee, ik bedoel, ja,’ stotterde hij. ‘Ik word uitsluitend gedreven door mijn plantkundige belangstelling. En ik wil die gestolen cacteeën weleens zien.’

‘Hoe wil je cacteeën zien die gestolen zijn?’

‘Pardon, mevrouw, ik druk me ongelukkig uit. Ik bedoel...’

‘Laat maar. Ik wil er niets mee te maken hebben. Rij voorzichtig.’

‘Merci, madame. Zoals u weet rijd ik altijd voorzichtig.’

Mag ik u nog een opmerking uit het artikel voorlezen, ter lering ende vermaak?’

‘Graag.’

Hij kuchte verlegen. ‘Hoewel... misschien beter van niet, het is wat gênant.’

‘Dat had je dan eerder moeten bedenken.’

‘*Alors*, er staat hier dat de Koreanen in hun passie voor cacteeën zelfs condooms in de vorm...’

Lachend onderbrak ze hem. ‘Dank je, dat hoef ik niet te weten.’

Toen ze wegging uit het commissariaat bleef Isabelle even staan in de hal van het gemeentehuis. Daar hingen portretten van de vroegere burgemeesters van Fragolin, waaronder dat van haar vader, want ook hij was *maire* van het plaatsje geweest. Hij keek haar streng en waardig aan. Omdat hij bij een auto-ongeluk om het leven was gekomen toen ze nog klein was, had ze geen echte herinneringen aan hem. Foto's uit die tijd waren er ook bijna niet. Vandaar dat ze aan dit olieverfschilderij dacht als de herinnering aan hem bovenkwam. Met Thierry Blès, die eveneens was gestorven, was dat wel anders. Van hem had ze ontelbaar veel beelden in haar hoofd – en in haar hart. Die koesterde ze, ook al waren Thierry en zij in de maanden voor zijn dood uit elkaar gegroeid. Ze vroeg zich af hoe zijn portret in deze galerij eruit zou zien. Voor zover ze wist werd er al aan gewerkt. Hopelijk zou hij er niet zo stijf uitzien als haar vader. Ze vatte het plan op de portretschilder op te zoeken in zijn atelier in Aix-en-Provence. Zou hij Thierry eigenlijk hebben gekend? Misschien kon hij alleen maar uitgaan van foto's. Ze zou graag willen dat Thierry een sympathieke indruk maakte. En dat er iets zou doorschemeren van zijn *esprit provençal*.

Isabelle blies haar vader een kushandje toe en wierp een melancholieke blik op de lege plek aan de muur waar Thierry binnenkort zou hangen. Toen liep ze met gezwinde pas het gemeentehuis uit, Thierry's devies om in het hier en nu te leven indachtig.

Ze kwam langs een leuk winkeltje met blauwe houten betimmering; de naam *Aux saveurs de Provence* stond in krullerige letters boven de deur. Buiten stonden een paar rekken met ansichtkaarten en manden met allerlei soorten zeep – hartvormig, bijvoorbeeld, in pastelkleuren: verbena, rode wingerd, lavendel. De eigenares heette Clodine en ze kenden elkaar al van jongs af. Dat je van het nu moest genieten, hoefde je haar niet uit te leggen. Clodine had van nature een zonnig humeur. Ze lachte graag en kletste er ongeremd op los. Meer dan eens vroeg Isabelle zich af waarom ze daar niet volkomen gestoord van werd, maar ze kende Clodine al zo lang dat het haar niet kon schelen. En eerlijk gezegd luisterde ze ook niet altijd als Clodine haar de nieuwste roddels uit het dorp toevertrouwde. Maar ze vond het wel onderhoudend en het bracht haar op andere gedachten.

Opdat haar geen potentiële klanten ontgingen, hield Clodine de straat voor haar winkel voortdurend in de gaten. Het lukte Isabelle dan ook maar zelden om onopgemerkt voorbij te lopen.

Ook vandaag kwam Clodine meteen de winkel uit stormen. ‘*Bisous, ma chérie*, geef me een kus.’

Isabelle wees naar een rek met strooien hoeden in alle kleuren van de regenboog. ‘Goh, die zijn nieuw. Breid je je assortiment uit?’

‘Mooie hoeden, hè? Ze worden in een klein atelier bij Giondas met de hand gemaakt door oude vrouwen die...’

Isabelle schoot in de lach. ‘Ja ja, dat zal wel!’

Clodine hield haar hoofd schuin en kneep haar ogen tot spleetjes. ‘*Eh bien*, tegen jou kan ik het wel zeggen. Ze komen uit Thailand, ik heb de etiketten eraf getornd. Maar eigenlijk zouden ze net zo goed uit de Provence kunnen komen.’

‘Als jij het zegt...’

‘Het is toch niet strafbaar?’

‘Dat niet, in elk geval niet zolang je er geen valse etiketten op naait waarop staat dat ze uit de Provence komen. Maar wees gerust, strohoeden vallen niet onder mijn afdeling.’ En

gestolen cactussen ook niet, had ze er bijna aan toegevoegd.

‘En bovendien zou je een oude vriendin niet verklikken,’ zei Clodine.

‘Daar zou ik in jouw plaats nog niet zo zeker van zijn,’ zei Isabelle glimlachend. ‘Maar gelukkig voor jou ben ik omkoopbaar. Je kunt me bij Jacques op een glaasje rosé trakteren.’

Chez Jacques was een bistro die ook bij de plaatselijke bevolking zeer populair was. Vaak lunchten ze daar samen. Ze kwamen elkaar er ook weleens op andere tijden tegen, als ze niet juist bij het Café des Arts zaten.

‘Nu meteen?’ Clodine keek om zich heen. In de wijde omgeving was er geen toerist te bekennen. ‘*D’accord*. Jasmin zal wel op de winkel passen.’

Jasmin was een voormalige novice uit een klooster die het geloof had afgezworen en Clodine in de winkel hielp. Ze had een donkere huid en was beeldschoon. Veel te mooi voor de getrouwde mannen in Fragolin.

‘Ik ga het haar even zeggen, dan kunnen we meteen door naar Jacques.’

‘Ik zie je daar zo.’

Op het terras kreeg Isabelle haar favoriete tafeltje. Het stond in de hoek en had een rond marmeren blad en smeedijzeren poten. Net nadat ze *deux p’tits rosé* had besteld, ging haar smartphone over. Het was Clodine, die belde om te zeggen dat er net een bus met Amerikanen in Fragolin was aangekomen. Dadelijk zou het gezelschap langs haar winkel komen. Isabelle begreep toch wel...

Isabelle onderbrak haar vriendin en wenste haar veel succes met de verkoop van originele Provençaalse strohoeden.

Nu zat ze wel met het probleem dat er twee glazen rosé voor haar op tafel stonden. Nou ja, dan dronk ze ze allebei wel op. Onder de inwoners van Fragolin was het niet ongevoond dat je voor twaalven al een alcoholisch bodempje legde. Omdat alles lopend te bereiken was, hoefde bijna niemand de auto te nemen. In dat opzicht was de gewoonte ongevaarlijk – althans

verkeerstechnisch. En je kon er oud mee worden. Dat had een van de ereburgers van Fragolin wel bewezen. *Le vieux Georges* dronk 's ochtends al een paar glazen pastis en rookte er Gitanes zonder filter bij. Afgelopen jaar was hij gestorven, ruim negentig jaar oud. Maar een goed voorbeeld kon je hem toch niet noemen. Hij had nauwelijks nog tanden in zijn mond gehad en spuugde om de haverklap op de grond – ook in het café, vlak voor de bar. Ieder ander zou er meteen uit zijn gegoooid. Hij kreeg daarentegen ongevraagd zijn volgende glas pastis. Terwijl Isabelle zich de oude Georges voor de geest haalde, kwam er een lange, slungelige man het terras op slenteren. Hij had lang haar in een paardenstaart en droeg een donkere zonnebril, een witte, verkreukelde linnen broek en een openhangend overhemd. Hij liep op espadrilles.

Isabelle keek op en wenkte hem. Dat was het mooie aan Fragolin; je was nooit lang alleen. Al kon dat ook uiterst sturend zijn. Af en toe verlangde ze hevig naar de anonimiteit van Parijs. Maar nu niet. Ze was op Nicolas gesteld – al wist ze nog niet in welke mate. Voluit heette hij Nicolas de Sausquebord. Hij woonde nog niet zo lang in Fragolin. Aan de rand van het dorp huurde hij een groot landhuis, waar hij enorme schilderijen maakte die niemand te zien kreeg. Iedereen beschouwde hem als een mislukte kunstenaar, maar Isabelle wist wel beter. Ze was erachter gekomen dat Nicolas een pseudoniem had. Onder de naam CLAC was hij in kunstkringen wereldberoemd en zijn werken werden voor astronomische bedragen verkocht op de veilingen in Londen en New York. Maar in Fragolin had niemand daar enig idee van. Dat hij van adel was, hield hij ook zorgvuldig voor zich. Hier was hij alleen bekend als een sympathieke levensgenieter die het op de een of andere manier lukte om zonder regelmatig werk rond te komen.

‘Bonjour, Isabelle,’ zei hij. ‘Leuk je te zien.’

Hij gaf haar onschuldige kusjes op de wang. Ze waardeerde zijn discretie; ze waren hier immers niet onder elkaar.

Isabelle wees op de rieten stoel tegenover haar. ‘Kom erbij,’ zei ze.

Hij zag de twee glazen rosé staan. ‘Ben je dan niet al met iemand anders hier?’

‘Nee hoor. Die rosé is voor jou.’

‘Maar je kon toch niet weten...’

‘*Mais oui*, natuurlijk kon ik dat,’ zei ze gekscherend. ‘Het voorspellen van gebeurtenissen hoort bij mijn werk.’

Hij keek haar fronsend aan, maar ging ten slotte zitten.

Jacques kwam naar hun tafeltje en zette ongevraagd een kommetje olijven en geroosterd brood met tapenade neer. Ook vandaag was zijn dienstverlening weer onovertroffen. In elk geval aan stamgasten. Toeristen presenteerde hij liefst nog de rekening voor ze hadden besteld. In ieder geval als hij een slechte bui had, wat vaak voorkwam. Vooral als de mistral waaide.

Nicolas en Isabelle begonnen net met elkaar te praten toen haar smartphone weer overging. Spontaan nam ze aan dat het Clodine zou zijn, om te zeggen dat de Amerikanen weer weg waren en ze toch kon komen. Maar toen zag ze op het scherm dat het Apollinaire was. Startte zijn 2CV niet? Of was hij onderweg naar zijn verdwenen cactussen verdwaald?

‘Madame! Madame!’ Zijn stem sloeg over. ‘Madame, u móét me helpen! Er is iets verschrikkelijks gebeurd. O help, wat moet ik doen?’

Het was typisch iets voor Apollinaire. De informatie waar het om ging hield hij voor zich.

‘Kom eerst even tot rust. En vertel me dan wat er is gebeurd.’

‘Wat er is gebeurd? *Naturellement*, dat moet ik u vertellen. Er liep een vrouw voor mijn auto. Op de weg door het kastanjebos, voorbij de kapel. Ik had natuurlijk ook een andere weg kunnen nemen, dat was zelfs veel sneller geweest...’

Voor hij verstrikt kon raken in het vraagstuk rond de routepanning, vroeg Isabelle: ‘Goed, hoe is het met die vrouw? Is ze gewond?’

‘O nee, ik weet bijna zeker van niet. Ik kon nog remmen en heb haar nauwelijks geraakt, áls ik haar al geraakt heb.’

‘Wat zegt ze er zelf over?’

‘Wat zij zegt? Niets! Dat is nou juist het probleem! Ze is volkomen in de war. Ze weet niet hoe ze heet en waar ze naartoe wil. Wat moet ik doen?’

Isabelle dacht bij zichzelf dat het het beste was om de gendarmerie op de hoogte te brengen. Enerzijds, anderzijds...

‘Heeft ze geen legitimatie bij zich? Een tas?’

‘Nee, geen tas. *Rien du tout.*’

‘Waar is die vrouw nu?’

‘Ze zit in mijn auto voor zich uit te staren.’

Isabelle haalde zich de kapel voor de geest. Heel ver was Apollinaire niet gekomen.

‘Oké. Doe haar riem om en breng haar naar het commissariaat. Dan zie ik je daar.’

‘Riem, commissariaat,’ herhaalde hij. ‘Heel goed, duidelijk. Ik ben al zo goed als onderweg. *Merci mille fois...*’

De verbinding werd verbroken.

Er waren dus gebeurtenissen die ze niet kon voorzien, dacht ze. In dit geval was alles blijkbaar goed afgelopen. Goddank. Apollinaire had al eens een wild zwijn aangereden. Dat was minder goed afgelopen, vooral voor het zwijn.

‘Heeft Apollinaire een probleem met een vrouw?’ vroeg Nicolas, die niet helemaal wijs was geworden uit de flarden van het gesprek die hij had gehoord. ‘En waarom moet hij haar riem omdoen?’

‘Haar autogordel, bedoelde ik,’ zei Isabelle lachend. ‘Het spijt me, maar ik moet terug naar het commissariaat.’

‘Jammer. Ik wilde je net uitnodigen om mee te gaan naar het atelier om...’ Hij liet een stilte vallen en glimlachte verlegen.

Ze vond die verlegenheid wel charmant. Al bedroog de schijn. Nicolas was allesbehalve onzeker. En terughoudend was hij ook niet altijd.

‘Dat moet dan helaas een andere keer. Maar ik heb nog wel tijd voor mijn rosé.’ Ze hief haar glas. ‘Santé!’